

Нако Ташков¹, Тања Ангелкова¹, Татјана Цалева¹

НАСЛОВ: ПЛАЖИТЕ ВО ФУНКЦИЈА НА ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ТУРИСТИЧКИОТ ПРОМЕТ ВО ОПШТИНА ДОЈРАН

Апстракт

Владата на Република Македонија го идентификуваше туризмот како приоритетен сектор за развој.

Секоја развојна стратегија за туризмот има за цел да ја обезбеди рамката и неопходната доверба на постојните актери, странските и домашните инвеститори, како и на меѓународните донаторски агенции, да се посветат на туризмот во Република Македонија.

Со враќањето на плажите и осовременување и уредување на истите и нови, Дојран повторно ќе го освојува својот туристички дух и препознатлив шарм на Дојранското Езеро и ќе ја продолжи и понапреди својата урбана традиција. По пример на многу европски метрополи Дојран може во потполност да влезе во туристичката понуда со своите плажи.

Следствено туристичката понуда на Дојран може успешно и реално да биде високо валоризирана.

Клучни зборови: Плажи во Дојран, развој на туризмот во Дојран, валоризација

Вовед

Туризмот е мошне значаен за многу земји, поради приходите кои се создаваат од туристичката потрошувачка на производи и услуги, од даноците што се собираат од туристичката индустрија, како и од можностите за вработување во услужната индустрија поврзана со туризмот. Поради тоа анализата на туристичкиот промет е од круцијално значење за планирање на туризмот.

Туризмот е моќен стопански сегмент за развојот на една економија. Ефектите од туризмот се повеќекратни и се изразуваат пред се во пораст на девизните приливи, подобрување на платниот биланс, креирање нови работни места и зголемување на инвестициите. Туризмот е секако привлечен и за странскиот капитал.

Карактеристиките на туристичкиот промет претставуваат важен елемент за вреднување на туристичкото стопанство, поточно тие претставуваат краен резултат кој покажува дали, како и колку еден простор е атрактивен и посетен од туристи. Преку анализирање на плажите во функција на зголемување на туристичкиот промет во Дојран можеме да ги согледаме состојбите во туризмот, едноставно кажано дали се движиме во

¹Доц. д-р Нако Ташков, Универзитет “Гоце Делчев” - Штип, Факултет за туризам и бизнис логистика - Гевгелија, е-мејл: nako.taskov@ugd.edu.mk

Асс. М-р Тања Ангелкова, Универзитет “Гоце Делчев” - Штип, Факултет за туризам и бизнис логистика - Гевгелија, е-мејл: tanja.angelkova@ugd.edu.mk, angel.tanja@gmail.com

Асс. М-р Татјана Цалева, Универзитет “Гоце Делчев” - Штип, Факултет за туризам и бизнис логистика - Гевгелија, е-мејл: tatjana.dzaleva@ugd.edu.mk

НАУЧНО-СТРУЧНА ТРИБИНА на тема: „ТУРИЗМОТ ВО ДОЈРАНСКИОТ РЕГИОН“

20.04.2012, Дојран, Република Македонија

вистинската насока или не, а доколку се случуваат осцилации треба да ги пронајдеме причините и нив да ги отстраниме.

Еднаш еден светски експерт од туризмот рекол: „Треба да бидеме сигурни дека туризмот ги почитува културите и човековата околина и дека приходите, што произлегуваат од него, се исто така наменети за рамноправна заштита на богатствата на наследството и наменети за зајакнување на културниот развој“.

Потребни мерки за зголемување на туристичкиот промет од плажите

Во Дојран во последните неколку години на плажите на Дојранско езеро немаат спасувачки екипи кои би се грижеле за безбедност на капачите. Граѓаните, поради честите случаи на давење и повреди во водите на Дојран, не се чувствуваат сигурни поради малиот број спасители на вода. Туристите, чести посетители на македонските плажи, велат дека се сигурни само во Охрид, каде што е очигледно присуството на спасувачките екипи. Министерството за транспорт и врски има обврска да ги контролира закупувачите на плажите и да следи дали имаат спасувачи, а да ги казни тие кои не ангажирале. Според законските прописи, закупувачите на плажите се должни на површина од 660 квадратни метри, што се обележува на езерскиот брег, да обезбедат по еден спасител на вода.

Според уреденоста и чистотата што можат да ја понудат хотелиерите треба истото да го нудат и на сопствените плажи кои се наоѓаат или пак се во склоп со хотелот.

Со уредувањето на плажите дојранското крајбрежје да добие нов изглед и да привлече поголем број туристи, што позитивно ќе влијае за повторно заживување на ова туристичко место. Уредени плажи се чекор до повеќе гости, а тоа, пак до заживување на туризмот во Дојран. Министерството за транспорт на дојранското крајбрежје има дадено 10 плажи на краткотраен закуп по пат на јавно наддавање со цел уредување согласно туристичките стандарди. Закупците треба да овозможат слободен влез за посетителите, да набават фискална каса и дозволи за вршење на дејноста.

Постојните песочни површини треба да се уредат и попесочат со соодветен автохтон песок, а постојното зеленило максимално да се почитува и дооформи. Предвидено е на плажите да има сервисен пункт со санитарни јазли, соблекувални, прирачна остава за чадори, лежалки и други реквизити, како и други забавни содржини.

Иницијативите за подобрување на инфраструктурата во Дојран влијае драстично врз зголемувањето на туристите покрај Дојранското крајбрежје и придонесува позитивни ефекти врз целокупниот економски развој.

Со враќањето на плажите и осовременување и уредување на истите и нови, Дојран повторно ќе го освојува својот туристички дух и препознатлив шарм на Дојранското Езеро и ќе ја продолжи својата урбана традиција. По пример на многу европски метрополи Дојран може во потполност да влезе во туристичката понуда со своите плажи. Рекреативците ќе можат директно да ги искористуваат услугите кои ќе ги понудат плажите, а со тоа ќе го зголемат туристичкиот промет.

Доколку правилно биде имплементирана соодветна стратегија за уредување и постојано одржување на плажите во Дојран, општината целосно ќе може да се вклопи во туристичката понуда. Со тоа ќе може да се презентира како туристичка дестинација со

НАУЧНО-СТРУЧНА ТРИБИНА на тема: „ТУРИЗМОТ ВО ДОЈРАНСКИОТ РЕГИОН“

20.04.2012, Дојран, Република Македонија

квалитетни плажи кои истовремено ќе придонесат зголемување на туристичкиот промет на општината.

Анализа од анкетни прашалници спроведени на плажите во општина Дојран во 2010 год. и 2011 год.

Прашалниците се однесуваат на туристичката понуда во Дојран, престојот на туристите, како и сместувачките капацитети, услугите, културната и забавната понуда во текот на денот и вечерните часови, јавниот превоз и други превозници од и до општина Дојран, содржината на плажите, колку туристите се задоволни од водата и плажите на Дојранското езеро, од инфраструктурата на плажите и нивната хигиена и сл.

Плажите кои беа опфатени се следните: Стар Дојран, Градска плажа, Полин, Алекс Бич, Македонија и Партизан. Беа анкетирани туристи од Македонија, Србија, Русија, Полска, Германија, Турција, Албанија, Словенија, Бугарија и Австралија.

Во 2012 год., на прашањето **„Дали мислите дека нешто недостасува во туристичката понуда на Дојран“** во кое испитаните туристи требало да одговорат и да дадат нивно мислење за туристичката понуда, сите странски туристи од Германија, Америка и Англија одговориле дека се им се допаѓа во Дојран и дека повторно би дошле и наредната година поради ниските цени за нивен стандард, освен туристот од Русија кој не сакал да одговори на прашањето. Србите рекле дека има многу слаба пропаганда и недостига забава за деца и млади, игралишта, забавни паркови и сл. За разлика од нив Македонците дале многу повеќе сугестии како што се: Слаба и недоволна пропаганда, Високи цени за тоа што се нуди, Недостига култура на однесување од страна на оние кои нудат услуги и од населението, Сообраќајот е лошо регулиран, се создава голема гужва во сообраќајот и нема каде да се паркираат возилата, Паркинг за автомобили има но во недоволен број, Нема такси компании, Јавниот превоз го има но многу ретко, а нема дури ни автобуска станица, се создава голема гужва на плажата како и во градот. Недостигаат соблекувални и тушеви на плажата, Плажата воопшто не е средена, недостигаат канти за отпад и осветлување, Нема доволно забава за младите и пензионерите, може да се донесат повеќе естрадни личности, да се организираат повеќе спортски настани и натпревари на вода, како и културни настани и излети и сл.

Сите странски туристи престојуваат во хотелите во Дојран освен Србите кои престојувале во приватно сместување. За разлика од нив Македонците, исто користат приватно сместување и хотелско сместување, додека само дел од нив имаат сопствен стан/викендица во Дојран.

Македонските и дел од другите анкетирани туристи се задоволни од сместувачките капацитети, помал дел од нив не се задоволни од цените, услугата и сместувањето. Во поглед на културната понуда се забележува дека е неопходно подобрување заради задоволување на туристите и постигнување повисок степен на анимираност. За плажите категоричен е одговорот дека е направено видно подобрување, но сепак туристите сакаат ова подобрување да го засилува интензитетот каде се согледува желбата за нивно повторно доаѓање.

Незадоволството е особено потенцирано во насока на градскиот превоз, т.е. поради неговата нерегулираност и цените на понудата на храната. Сите анкетирани во 2010 год.

НАУЧНО-СТРУЧНА ТРИБИНА на тема: „ТУРИЗМОТ ВО ДОЈРАНСКИОТ РЕГИОН“

20.04.2012, Дојран, Република Македонија

повторно би дошле во Дојран но сепак имаат доста сугестии за тоа што би можело да се поправи или доправи. На пример: да има подобра пропаганда, недостига забава за деца и млади, паркинг за автомобили има но во недоволен број, нема такси компании, јавниот превоз го има но многу ретко, недостигаат соблекувални и тушеви на плажата, плажата не е добро средена, недостигаат корпи за отпад и осветлување и сл.

Во 2011 година туристите најмногу престојувале во приватно сместување и хотели од кои се доста задоволни, но не се задоволни од културните манифестации, недостаток на забава во вечерните часови, недовољно сообраќајна инфраструктура, паркинзи и сл. Поголемиот дел од туристите не се за прв пат дојдени на одмор во Дојран. Веќе биле претходната година, некој близок пријател им го препорачал местото и сл.

На прашањето **„Дали се задоволни од содржината на сместувачките капацитети“**, само 1/3 од анкетираниите не се задоволни (Македонци). Претежно престојуваат во хотелите и помал дел во приватно сместување. Во поглед на културната понуда и вечерните забави се забележува дека е неопходно подобрување заради задоволување на туристите и поголема анимираност. Незадоволството е особено потенцирано во насока на сообраќајна инфраструктура, немање доволно паркинзи за паркирање на автомобили, незадоволителен и нерегуларен јавен и градски превоз и сл.

Најмногу од анкетираниите се задоволни од плажите Алекс Бич и Македонија додека од останатите се прилично незадоволни (Стар Дојран, Градска плажа, Полин и Партизан). Незадоволството најмногу се јавува во нечистата езерска вода, недовољно средените плажи, недовољен број на тушеви, кабини за соблекување, спортски активности на плажа, детски игралишта и занимливости, немање на лежалки, чадори за сонце, екипа за спасување.

На прашањето **„Што би промениле или додале на плажата?“**, туристите даваат неколку идеи: би донеле повеќе квалитетен песок, корпи за отпадоци, тушеви и соблекувални, би ја прошириле плажата, би ги исчистиле трските и ќе ги повлечат шанковите од неа за да се запази естетскиот изглед. Некои сакаат да има патеки за трчање, велосипедски стази, би ја зголемиле чистотата на плажите и да се зголеми дежурната служба за чистење. Да се изградат детски игралишта, забавни паркови, да се направат повеќе дискотеки и кафичи за ноќниот живот и сл. Додека останатите туристи се задоволни од другите плажи.

Заклучок

Дефинитивно Македонија мора да го следи патот на Словенија во развојот на туризмот. Да сме препознатливи по квалитетен и разновиден туристички производ и задоволни туристи. Ние сме постојано посветени на оваа мисија. За сето тоа да се реализира е потребно заедничко дејствување на сите чинители во туризмот во нашата земја почнувајќи од државните институции, локалните самоуправи, факултетите за туризам и туристичкиот еснаф во земјата.

Краен резултат кој покажува дали, како и колку еден простор е атрактивен и посетен од туристи е остварениот туристички промет. Со анализирање на посетеноста можеме да ја согледаме ситуацијата во која се наоѓа регионот или локалитетот и врз основа на тоа да се прават идните проекции за развој на туризмот.

НАУЧНО-СТРУЧНА ТРИБИНА на тема: „ТУРИЗМОТ ВО ДОЈРАНСКИОТ РЕГИОН“

20.04.2012, Дојран, Република Македонија

Со стабилизирање на состојбите и зголемувањето на животниот стандард очекуваме постепено зголемување на туристичкиот промет, што секако зависи и од туристичката политика на државата. Да напоменеме дека и претходната искористеност, уреденост и одржување на плажите во Дојран била релативно мала што покажува дека покрај релативно големиот број плажи под закуп на концесионери сеуште немаат адекватна инфра и супра-структура. Во иднина ова наложува на овој проблем да му се обрне посебно внимание. Големо внимание треба да се посвети на развојот на туристичката понуда за сите видови туризам кои можат да бидат искористени и побарувани од страна на потенцијални туристи – потрошувачи.

Дојран како туристичка дестинација покрај плажите, дополнително ќе го поврати интересот, фокусирајќи се на севкупната туристичка понуда преку добар пристап, сместување и угостителство соодветно на потребите на гостите, атракции, екскурзии, забава, маркетинг и сл.

Литература

1. Локален еколошки акционен план (ЛЕАП) за општина Дојран, Локален комитет за изработка на ЛЕАП, септември 2005
2. Профил на Општина Дојран, Општина Дојран 2007
3. Сектор за анализа на земјоделска политика, (2010), Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Скопје
4. <http://dojran-info.com>